

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ԾԱԿԱՏՈՒՄ

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԵԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԲՅՈՒՐՈՑԻ ԿՈՄՅՈՒՆԻԿԵՆ

ՍՏՈԿՀՈՒՄ, 6 մայիսի (ՏԱՍՍ).— Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի Բյուրոն մամուլում հրապարակելու համար հանձնել է կոմյունիկե Ստոկհոլմում տեղի ունեցած Բյուրոյի նիստի մասին:

Կոմյունիկեում ասվում է.

«1953 թվականի մայիսի 5—6-ին Ստոկհոլմում կայացավ Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի Բյուրոյի նիստը:

Բյուրոն ողջունում է միջազգային հանձնաժողովի ակտը, որը բոլոր կառավարություններին ուղարկել է Խաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների կոնգրեսի Դիմումը, որով կոչ է արվում բանակցություններ վարել հինգ մեծ տերությունների միջև՝ Խաղաղության Պակտ կնքելու նպատակով:

Բյուրոն մեծ գոհունակությամբ նշում է, որ այդ ակտը արդեն լայն արձագանք է գտել ամբողջ աշխարհում: Բյուրոն բոլոր երկրների հասարակայնությանը կոչ է անում պաշտպանել այդ Դիմումը: Բյուրոն նորից պնդում է, որ բանակցությունների միջոցով հարցերի լուծումը պետք է հաղթանակ տանի ուժի գործադրման օգնությամբ ձեռք բերվող լուծումների նկատմամբ:

Բյուրոն արձանագրում է, որ այն պարզ ճշմարտությունները, որոնք Խաղաղության համար մղվող շարժումը պրոպագանդել է մի շարք տարիների ընթացքում, ինչպես նաև նրա պաշտպանած խելացի նախաձեռնությունները սկսում են պտտվել տալ: Ստեղծվել է նոր իրադրություն, որը պահանջում է կրկնապատկել ջանքերը:

Վերջին իրադարձությունների շնորհիվ բանակցությունների գաղափարը նվաճել է միլիոնավոր նոր կողմնակիցներ: Այդ իրադարձությունները ժողովուրդներին ցույց են

տալիս, որ նրանք կարող են իրենց գործողություններով հասնել միջազգային լարվածության թուլացման, մի բան, որը կծառայի նրանց ընդհանուր բարօրությանը և կհանդիսանա բարգավաճման աղբյուր:

Կորեայում վերսկսվել են բանակցությունները: Ժողովուրդները պետք է պահանջեն, որ այդ բանակցությունները մոտ ժամանակներս հանգեցնեն զինադադարի կնքման և այն կոնֆլիկտի կարգավորման, որը այնքան տառապանքներ է պատճառում և սպառնում է տարածվել ամբողջ աշխարհով մեկ:

Խաղաղության պահպանումը պահանջում է նաև, որ գերմանական պորբլեմը վերջապես դառնա չորս մեծ տերությունների բանակցության առարկա՝ նրա խաղաղ լուծման նպատակով: Գոյություն ունեն ուժեր, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի կերպով դիմադրում են միջազգային լարվածության թուլացմանը: Բայց խաղաղասեր մարդկանց ողջամտությունը և զգոնությունը ընդունակ են պարտության մատնել այդ ուժերին: Այդ խաղաղասեր մարդիկ կդիմադրեն բոլոր այն գործողություններին, բոլոր մեքենայություններին, որոնք կարող են հետաձգել կամ վարկաբեկել բանակցությունները: Նրանք կառավարություններից կպահանջեն անել ամեն բան, որպեսզի բանակցություններն սկսվեն և հաջող ավարտվեն:

Բանակցություններին նպաստող նոր ուղիներ գտնելու և խաղաղության պաշտպանության գործողություններում բոլոր այն մարդկանց ներգրավելու համար, ովքեր վերջին իրադարձությունների ազդեցության տակ սկսում են դիտակցել բանակցությունների անհրաժեշտությունը և հնարավորությունը, Բյուրոն որոշում է ընդունել 1953 թվականի հունիսի 15-ին Բուդապեշտում հրավիրել

հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի սեսիան:

Ուշադրության արժանի միջազգային կյանքի վերջին իրադարձությունները, սեսիան հատուկ ուշադրություն կդարձնի այն բանին հասնելու անհրաժեշտության վրա, որ բոլոր պարագաներում հաղթանակ տանեն բանակցությունների միջոցով ձեռք բերված որոշումները: Սեսիայի աշխատանքը իր

ավանդը կմուծի միջազգային լարվածության թուլացման գործում, կնպաստի ժողովուրդների անվտանգության ապահովմանը, նրանց անկախության հարգման գործում:

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 6 մայիսի 1953 թվականի:

(«ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ», 9 մայիսի 1953 թ.)

ԽՍՀՄ-ԳՆԻՆ ԼՍՄԵԼՍԲԵՐԷՅԻՆ ԽՈՐՀՐԳԻ ԲՈՒԳՍԳԵՏԻ ՍԵՍԵՆ

1953 թվականի հունիսի 15—20-ը Բուդապեշտում գումարվեց հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի սեսիան: Սեսիայի աշխատանքներին մասնակցեցին հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի անդամները, ինչպես նաև զանազան երկրներից հրավիրված՝ հաղադրության պաշտպանության շարժման ակնամուր գործիչներ:

Հունգար ժողովրդի անունից Հունգարական ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի բարձրագույն կրթության մինիստր Տիրոր Էրզեի-Գրոզի ողջունի խոսքից հետո, սեսիան բացեց հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի անդամ Էմմանյուել դ'Աստյե դը Վիժերին:

Հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի գլխավոր բարոյալուր ժան Լաֆֆիտը, հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի Բյուրոյի անունից առաջարկներ մտցրեց սեսիայի օրակարգին և աշխատանքի կարգի մասին: Նա առաջարկեց, որ արդի միջազգային դրության բոլոր հիմնական հարցերը քննարկվեն օրակարգի առաջին կետի շրջանակներում, որը ձևակերպված է հետևյալ կերպ. «Բանակցությունները և միջազգային դրության լարվածության թուլացումը»: Օրակարգի երկրորդ կետը կլինի հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի գերի և կազմի հարցը: Սեսիան հավանություն տվեց այդ օրակարգին:

Ապա հաջորդական նիստերում դեկլարացիաների անդամներ և հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի կողմից հրավիրված հյուրերն արտահայտեցին բոլոր ժողովուրդների միահամուռությունը՝ խաղաղության պահպանման գործում և արին առաջարկներ՝ խորհրդի առաջ գրվող հարցերը հաջող լուծելու համար: Ելույթ ունեցողները շեշտում էին միջազգային կարևոր հարցերը բանակցությունների միջոցով լուծելու անհրաժեշտությունը:

Հունիսի 17-ի առավոտյան նիստում դ'Աստյե դը Վիժերին սեսիայի մասնակիցների քննարկմանը մտցրեց նախահաշտության առաջարկը հետագա աշխատանքի կարգի մասին:

Նախահաշտությունն առաջարկեց ստեղծել հետևյալ հանձնաժողովները.

1) Ընդհանուր քաղաքական հարցերի հանձնաժողով, որը պետք է ձևակերպի բանակցությունների համար կամպանիայի անցկացման ընդհանուր սկզբունքները:

2) Հանձնաժողով, որը կշաղի այդ կամպանիայի անցկացման գործնական ձևերն ու մեթոդները և կքննարկի հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի դերը:

3) Կուլտուրական փոխանակման հարցերի հանձնաժողով:

Հունիսի 18-ի օրը հատկացվեց երեք հանձնաժողովների աշխատանքներին:

Հունիսի 19-ի երեկոյան նիստում, մտքերի փոխանակության փակումից հետո, հաղադրության Համաշխարհային խորհրդի Բյուրոյի անդամ տիկին Բրանկո Ֆիալեն սեսիայի հաստատմանը ներկայացրեց ժյուրիի որոշումը՝ հաղադրության միջազգային մրցանակներ և Ոսկե մեդալներ շնորհելու մասին:

Հաղադրության միջազգային մրցանակներ են շնորհվել՝ ֆրանսիական բանաստեղծ Բոլ Էլյուարին՝ նրա ստեղծագործության և ի պաշտպանություն խաղաղության նրա գործունեության համար, հյուսիս-ամերիկյան դիտնական Ու. Է. Բ. Դյուբուային՝ ի պաշտպանություն խաղաղության նրա գործունեության համար, գերմանական ռեֆույժներ Մարտին, Հելրերգին, Կուրտ և Ժաննա Շտերններին՝ «Անկող հյուրեր» ֆիլմի համար, իսլանդական փառասան Հալլգոր Լարսենսին՝ խաղաղության գործին ծառայող նրա գրական գործունեության համար, մեքսիկական նկարիչ-փորագորդ Լեոպոլդո Մեն-

ղեկին և «Տալլերս» դե գրաֆիկա պոպուլյար» ի նրա աշխատակիցներին՝ խաղաղության գործին ծառայող նրանց նկարաչական ստեղծագործությունների համար, հնդիկ գրող Մուլե Ռաջ Անանդին՝ խաղաղության գործին ծառայող նրա ստեղծագործությունների համար:

Այդ վեց մրցանակներից յուրաքանչյուրը կազմում է 2.500.000 ֆրանկ:

ժյուրիի որոշմանը միաձայն հավանություն տվեցին սեսիայի բոլոր մասնակիցները: Նրանք նաև միահամուռ կերպով հավանություն տվեցին ժյուրիի կազմի և ապագայում խաղաղության միջազգային մրցանակների շնորհման կարգի վերաբերյալ բանաձևին, որ առաջարկել էր խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի անդամ Ալֆրեդո Վարելան (Արգենտինա):

Ապա հավանություն ստացավ կուլտուրական փոխանակության հարցերի հանձնաժողովի՝ տիկին Էժենի Կոտտոնի առաջարկած հանձնարարականը, որի մեջ նշվում է, որ անհրաժեշտ է հաստատել կուլտուրական ամենալայն փոխանակում, որպեսզի բոլոր մարդիկ կարողանան միմյանց հաղորդել իրենց աշխատանքի արդյունքները, տեխնիկական պրոգրեսը, գիտության, տեխնիկայի և արվեստի նվաճումները:

Նիստի վերջում սեսիայի մասնակիցները հաստատեցին խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի Բյուրոյի կողմից առաջարկված այն գործիչների ցուցակը, որոնք լրացուցիչ կերպով ընտրվում են խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի կազմում: Այդ ցուցակը նախօրոք համաձայնեցված էր բոլոր ազգային ղեկավարների հետ: խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի կազմում ընտրվեցին 43 երկրների ընդամենը 131 ներկայացուցիչ:

Հունիսի 20-ի եզրափակիչ նիստում Գաբրիել դ'Արբուսին հաղորդեց քաղաքական հարցերի վերաբերյալ հանձնաժողովի աշխատանքի արդյունքների մասին: Ուսումնասիրելով բոլոր առաջարկները, և մասնավորապես հնդկական ղեկավարների ղեկավար Սոկհեյի առաջարկը, հանձնաժողովը մշակել է բանակցությունների օգտին համաշխարհային կամպանիա սկսելու վերաբերյալ ղեկավարացիայի նախագիծ:

Այդ փաստաթղթի հիմքում դրված է չորս գաղափար, ասաց դ'Արբուսին: Միստեմների և ռեժիմների խաղաղ գոյակցության սկզբունքը այժմյան պայմաններում ոչ միայն անհրաժեշտ է, այլև հնարավոր և բոլորի համար ձեռնտու: Այդ խաղաղ գոյակցությունը կարելի է ապահովել՝ միայն կիրառելով բանակցությունների մեթոդը և

մեն տարածայնություն լուծելու համար: Դեռևս կան պրոբլեմներ, որոնք սպառնալիք են ներկայացնում ամբողջ աշխարհի խաղաղությանը, անհրաժեշտ է գրանց լուծմանը հասնել բանակցությունների միջոցով, վերջապես չորրորդ գաղափարը այն է, որ, չնայած մի շարք անվիճելի հաջողություններին, մենք դեռևս չենք կարող թուլացնել մեր ջանքերը: Մեր ջանքերի ամեն մի թուլացում կարող է ի չիք դարձնել ձեռք բերված արդյունքները: Դ'Արբուսին հրապարակեց ղեկավարացիայի նախագիծը, որին միաձայն հավանություն տվեցին սեսիայի մասնակիցները:

Ապա հանդես եկավ խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի Բյուրոյի անդամ Էմիլիո Սերենին (Իտալիա), որն ամփոփեց սեսիայի այն հանձնաժողովի աշխատանքի արդյունքները, որը քննարկել էր բանակցությունների օգտին կամպանիա անցկացնելու ձևերի ու եղանակների հարցը:

Խոսելով գործողությունների այն ձևերի ու եղանակների մասին, որոնք պետք է կիրառվեն այդ կամպանիայում, Սերենին նշեց, որ անհրաժեշտ է մասսայական բնույթ տալ դրան այնպես, որպեսզի այն հասնի և խաղաղության և բանակցությունների օգտին մղվող պայքարին մեջ ներգրավի ամեն մի առանձին մարդու: Այդ կամպանիայում գործողության կարևոր եղանակներից մեկը, ասաց հոետորը, պետք է լինի մեր պահանջներն արտահայտող ղեկավարների ուղարկումը զանազան հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների, պառլամենտի և կառավարության անդամների մոտ: Գործողության ուրիշ շատ մեթոդներ ու եղանակներ վաճառվել են կամպանիայի ընթացքում՝ փորձի փոխանակման կարգով:

Ամփոփելով սեսիայի աշխատանքի արդյունքները, Պյեր Կոտը (Ֆրանսիա) այն անվանեց պարզված ձեռքի սեսիա. Մենք, ասաց նա, ունենք մի նկատառում՝ մեղմել միջազգային իրադրությունը, մի միտք՝ բանակցությունները, մի հոգս՝ խաղաղության գործը:

Այնուհետև հանդես եկած հնդկական ղեկավարացիայի ղեկավար Սոկհեյը ասաց, որ խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի այս սեսիան առաջընթաց բալլ կլինի խաղաղության համաշխարհային ձևատի գործունեության մեջ: Սոկհեյը ավելացրեց, որ հնդկական ղեկավարացիան մեծ գոհունակություն է դրում այն կապակցությամբ, որ բանակցությունների օգտին կամպանիայի առաջնահերթ կարևորությունը վերաբերյալ իր առաջարկը ընդունվեց խաղաղության Համաշխարհային խորհրդի կողմից:

— Մենք այդ առաջարկը մտքորեն, որովհետև տեսանք, թե ինչպես են աճել ժողովուրդների ուժերը խաղաղության պաշտպանության ժողովուրդների Վիեննայի կոնգրեսի ժամանակվանից:

Նիստի վերջում խոսք վերցրեց էմմանյուել դ'Աստյե դը լա Վիժերին, որը հրավիրված գործիչներին շնորհակալություն հայտնեց այն բանի համար, որ նրանք մասնակցեցին խաղաղության Համաշխարհային հորհրդի սեսիային, ինչպես նաև հունգարական կազ-

մակերպություններին ու նրանց գործիչներին՝ նրանց հյուրընկալության համար:

Դ'Աստյե դը լա Վիժերին հրապարակեց կոչի նախագիծը, որն ընդունվեց միահամուռ կերպով: Ապա դ'Աստյե դը լա Վիժերին խաղաղության Համաշխարհային հորհրդի սեսիան հայտարարեց փակված:

(Քաղված «ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»-ի 1953 թվականի նոյեմբի 17—23-ի համաժողովի ՏԱՍՍ-ի հաղորդագրություններից)

ԽՍՀՄ-ԳՆԱՀԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԳԻ ԲՈՒԳՆՊԵՇԻ ՍԵՍԻՆՅԻ ԿՈՉԸ

20 հունիսի 1953 թվականի

Ծնվել է մեծ հույսը: Այժմ ամեն մարդ տեսնում է, որ համաձայնությունը հնարավոր է: Կարելի է վերջ դնել արյունահեղությանը: Կարելի է վերջ տալ սառը պատերազմին:

Այս օրերին մենք հանդիսավոր կերպով ժողովուրդներին կոչ ենք անում իրենց կառավարություններից պահանջել, որպեսզի նրանք բանակցությունների միջոցով համաձայնության գան:

Մենք պետք է պաշտպանենք ամեն մի կառավարության ամեն մի նախաձեռնություն, որի նպատակն է կոնֆլիկտների խաղաղ լուծումը: Մենք պետք է խանգարենք նրանց գործողությունը, ովքեր արգելք են հարուցում կամ ձգձգում են համաձայնության հասնելը:

Խաղաղության հաղթանակը մոտ է: Մեզանից է կախված դրան հասնելը:

(ՏԱՍՍ-ի նոյեմբի 20-ի հաղորդագրություն, «ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ», 23 նոյեմբի 1953 թ.)

ԽՍՀՄ-ԳՆԱՀԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԳԻ ԲՈՒԳՆՊԵՇԻ ՍԵՍԻՆՅԻ ԳԵԿՂԱՐՄԱՆՈՒՄ՝ ԲՆԵՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԿԱՊԵՆԵՍ ՍԿՍԵԼՈՒ ՄԵՍԻՆ

Վերջին ամիսների իրադարձությունները ժողովուրդներին բերեցին այն համոզմանը, որ կարելի է հասնել միջազգային բոլոր տարաձայնությունների խաղաղ կարգավորմանը:

Ժողովուրդները համակվում են այն գիտակցությամբ, որ հաստատակամ և համառ պայքարի միջոցով իրենք կարող են հասնել խաղաղության հաղթանակին:

Խաղաղության Համաշխարհային հորհրդը, որը հունիսի 15-ից մինչև 20-ը Նիստեր գումարեց Բուդապեշտում, ժողովուրդներին կոչ է անում կրկնապատկել իրենց ջանքերը, որպեսզի բանակցություններ սկսվեն միջազգային վիճելի հարցերը խաղաղ ճանապարհով լուծելու նպատակով:

Յուրաքանչյուր ժողովուրդ իրավունք ունի ազատորեն ընտրելու իր ապրելակերպը և պետք է հարգի այն ապրելակերպը, որ ազատ կերպով ընտրել են մյուս ժողովուրդները:

Տարբեր սիստեմաների անհրաժեշտ խաղաղ գոյակցությունը այդպեսով դառնում է հնարավոր, իսկ ժողովուրդների կապերը՝ բոլորի համար շահավետ:

Այդ գոյակցությունը ենթադրում է, որ բոլոր կոնֆլիկտներն ու վեճերը պետք է լուծվեն բանակցությունների միջոցով:

Զինադադարը Կորեայում, որը վնասողի խաղաղության հաստատմանը, պետք է անհապաղ ստորագրվի արդեն ձեռք բերված համաձայնագրերի հիման վրա: Ամեն մի

նոր ձգձգում առաջ է բերում նոր զոհեր, ավերածություններ ու տառապանքներ: Ծիշտ նույնպես պետք է դադարեցվեն անկախ ժողովուրդների դեմ մղվող մյուս քոլոր պատերազմներն ու ագրեսիվ գործողությունները: Ազգային-ազատագրական ամեն մի շարժման դեմ զենք գործադրելը միջազգային լարվածության գործոն է և կարող է պատերազմի օջախ ստեղծել:

Գերմանական ժողովուրդը ունի վերամիավորման և ազգային սուվերենության իրավունք, եթե հարգվի նրա հարևանների անվտանգությունը և թույլ չտրվի միլիտարիզմի ու ռևանշիզմի վերածնունդը:

Յապոնիան պետք է ամբողջովին ձեռք բերի իր ազգային սուվերենությունը՝ բոլոր շահագրգռված երկրների կողմից ճանաչված և Ասիայի ու Խաղաղ օվկիանոսի ժողովուրդների անվտանգությունը երաշխավորող հաշտության պայմանագրի հիման վրա:

Ժողովուրդների անվտանգությունը և խաղաղության պահպանումը կարող են ապահովվել, եթե ժողովուրդները ստիպեն հարգել իրենց սուվերենությունը, պայքարեն իրենց կյանքի տնօրինմանը օտարերկրյա միջամրտության դեմ, ռազմական բազաների և օտարերկրյա զորքերի կողմից ամեն մի օկուպացիայի դեմ:

Անվտանգության աստիճանական հաստատումը հնարավորություն կտա կանգնեցնել սպառազինությունների մրցավազքը, բանակցությունների օգնությամբ ձեռնամուխ լինել դրանց կրճատմանը և այն ռեսուրսները, որ մինչև այժմ գործադրվել են

ավերման ու մահվան գործի համար, ուղղել բոլոր ժողովուրդների համար ավելի բարձր կենսամակարդակ ստեղծելու գործին:

Բոլոր երկրների միջև պետք է տնտեսական և կուլտուրական կապեր հաստատվեն հավասարության, փոխադարձ շահավետության հիման վրա և առանց որևէ խտրականության:

Բանակցությունները կփոխեն իրադարձությունների ընթացքը: Միավորված Ազգերի Կազմակերպությունը կարող է նպաստել այդ բանակցություններին, եթե նա հավատարիմ լինի իր Կանտոնադրության ոգուն: Նա պետք է ընդունի բոլոր այն պետություններին, որոնք դիմել են՝ խնդրելով իրենց ընդունել: Չինաստանը, ինչպես և մյուս ազգերը, պետք է Միավորված Ազգերի Կազմակերպության մեջ ներկայացվի իր ընտրած կառավարության կողմից:

Ելնելով այդ ամենից, Խաղաղության Համաշխարհային Խորհուրդը որոշում է միջազգային լայն կամպանիա ծավալել հօգուտ բանակցությունների: Այդ կամպանիայի ընթացքում ժողովուրդները կազմակերպական զանազան ձևերով կարտահայտեն բոլոր կոնֆլիկտները, պետությունների միջև եղած բոլոր վիճելի հարցերը խաղաղ ճանապարհով լուծելու իրենց պահանջը:

Միայն ժողովուրդները, անընդհատ պայքարելով, կարող են հասնել բանակցությունների, համաձայնության և խաղաղության:

(ՏԱՍՍ-ի հունիսի 20-ի հաղորդագրություն, «ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ», 23 հունիսի 1953 թ.)

